

Agnieszka Malkowska, Arkadiusz Malkowski

Realizacja usług publicznych elementem strategii rozwoju lokalnego na przykładzie powiatu goleniowskiego

Ekonomiczne Problemy Usług nr 96, 23-34

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

AGNIESZKA MALKOWSKA

Uniwersytet Szczeciński

ARKADIUSZ MALKOWSKI

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

**REALIZACJA USŁUG PUBLICZNYCH
ELEMENTEM STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO
NA PRZYKŁADZIE POWIATU GOLENIOWSKIEGO**

Wprowadzenie

Współczesne procesy globalizacyjne paradoksalnie prowadzą do wzrostu znaczenia rozwoju lokalnego. Bardzo często konkurencyjność poszczególnych krajów i regionów utożsamiana jest z rozwojem społeczno-gospodarczym w skali lokalnej. W tym kontekście rośnie rola i odpowiedzialność menadżerów publicznych za działania zmierzające do stworzenia i wykorzystania warunków rozwoju kierowanych przez nich organizacji. Funkcję tę winny pełnić osoby sprawujące władzę w jednostkach terytorialnych. Jednym z elementów polityki prorozwojowej realizowanej przez samorządy terytorialne w Polsce są tworzone powszechnie strategie i plany rozwoju. Posiadanie dokumentów wytyczających ścieżkę działania samorządów terytorialnych w Polsce jest wymogiem pozwalającym na jak najlepsze wykorzystanie szczupłych zasobów finansowych i organizacyjnych dla maksymalizacji założonych efektów.

1. Cel i metodologia badania

Celem artykułu jest dokonanie oceny realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Goleniowskiego na lata 2008–2013. Artykuł ma charakter empiryczny i opiera się na badaniach przeprowadzonych przez autorów na obszarze powiatu goieniowskiego, będącego jednym z najprężniej rozwijających się powiatów w województwie zachodniopomorskim¹. Istotną przesłanką do prowadzenia badań była chęć odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób realizacja usług publicznych wpływa na jakość życia społeczności regionów peryferyjnych. Objęty badaniem powiat należy bowiem do jednostek terytorialnych położonych w strefie przygranicznej, która często utożsamiana jest z obszarem schyłkowym, a z pewnością peryferyjnym.

Praktyczny aspekt prowadzonych badań związany był z ich realizacją przy pełnym współdziałaniu władz samorządowych. Goleniowski samorząd powiatowy, dzięki współpracy z jednostką naukową, pragnął uzyskać rzetelną wiedzę o opiniach mieszkańców powiatu w zakresie objętym badaniem, a także stworzyć Społeczne Forum Strategii. Forum dialogu społecznego jest narzędziem konsultacji niezbędnych w funkcjonowaniu każdego samorządu. Konsultacje społeczne określane są często jako dwukierunkowa komunikacja administracji publicznej z partnerami społecznymi². Są one wyrazem budowania społeczeństwa obywatelskiego, które nie tylko poprzez udział w wyborach, ale także możliwość bieżącego wygłaszania opinii może wpływać na funkcjonowanie samorządów terytorialnych. Według Probosz i Sadura³ konsultacje społeczne mają nawet szerszy kontekst, wyznaczany przez kwestię partycypacji obywatelskiej i nowej filozofii sprawowania władzy, określanej mianem współrzędzenia. Jest to więc nie tylko konsultowanie wyjętego z rzeczywistości dokumentu, lecz także całościowe podejście do współpracy z obywatelami w zakresie realizacji misji społecznej samorządu.

¹ Zob. A. Malkowski, A. Malkowska, *Konkurencyjność obszarów peryferyjnych na przykładzie pogranicza polsko-niemieckiego*, „Journal of Agribusiness and Rural Development” 2011, nr 2 (20), Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań 2011, s. 55–63.

² Za: *System procedur konsultacji społecznych w powiecie nowosądeckim – opracowanie wykonane w ramach projektu pt. Profesjonalny urzędnik – nowoczesna administracja powiatu nowosądeckiego*, www.pcfh.home.pl, 15.01.2012.

³ M. Probosz, P. Sandur, *Konsultacje społeczne w społeczności lokalnej: planowanie, przygotowanie, prowadzenie konsultacji społecznych*, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2011, s. 6.

Badania ankietowe przeprowadzono w sierpniu i wrześniu 2011 roku na obszarze wszystkich gmin tworzących powiat goleniowski. Ich realizacja była integralną częścią realizowanego przy współudziale autorów projektu pt. *Wieloletnia prognoza finansowa (wpcf) wzmocnieniem potencjału administracyjnego powiatu goleniowskiego*. Jego celem było wzmocnienie możliwości realizacji służebnej roli samorządu terytorialnego względem swoich mieszkańców przez dokonanie analizy dotychczasowych działań samorządu oraz opracowanie narzędzi informatycznych, umożliwiających prowadzenie przejrzystej polityki finansowej i inwestycyjnej. Badania miały wykazać, w jakim stopniu dotychczasowe działania podejmowane przez samorząd powiatowy przyczyniły się do podniesienia standardów realizacji usług publicznych, co było jednym z głównych celów Strategii Rozwoju Powiatu Goleniowskiego na lata 2008–2013.

Przystępując do gromadzenia informacji dotyczących oceny realizacji strategii, przygotowano szczegółową ankietę diagnostyczną, umożliwiającą dokonanie oceny działań goleniowskiego samorządu. W wyniku przeprowadzonych badań zgromadzono bogaty materiał badawczy, pochodzący z 200 wypełnionych kwestionariuszy ankiet. W badaniu wzięło udział 111 mężczyzn i 89 kobiet. Najliczniejszą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 31–50 lat. Jeśli chodzi o wykształcenie, to 43% ankietowanych deklarowało średnie, 16% – zawodowe, a 34% – wyższe. Ponad połowa respondentów (53%) to mieszkańcy wsi, a 47% zamieszkiwało miasta powiatu goleniowskiego. Wybrana próba badawcza miała charakter losowy, choć ze względu na potrzebę dokonania badań we wszystkich gminach powiatu goleniowskiego, zdecydowano o podziale ankiet proporcjonalnie do liczby mieszkańców poszczególnych gmin. Tym samym udało się uzyskać wiarygodne i statystycznie istotne informacje, dotyczące całego obszaru powiatu goleniowskiego.

2. Wyniki badań

Obserwacja sytuacji, w której znalazły się polskie samorządy, wskazuje na coraz większą rolę menadżerów zarządzających jednostkami samorządowymi. Zarządzanie publiczne w dużym uproszczeniu można bowiem sprowadzić do sytuacji, w której dzięki podejmowanym, często trudnym decyzjom i przy pełnym zaangażowaniu i odpowiedzialności wójtów, burmistrzów itp., realizowane są cele stawiane przed jednostką terytorialną. Mogą one wynikać bezpośrednio

z zapisów ustaw wskazujących zakres obowiązków poszczególnych rodzajów jednostek samorządowych bądź też być konsekwencją programów i planów, które zostały przyjęte do realizacji i są wynikiem decyzji podejmowanych lokalnie.

Wiele zadań, z którymi muszą się zmierzyć samorządy terytorialne, dotyczy bardziej efektywnego realizowania usług o charakterze publicznym, czyli tych, zaspokajających ważne potrzeby społeczne. Ze względu na to, że usługi te mają zwykle charakter nierynkowy, a jednocześnie przekładają się na niezwykle ważną kategorię ekonomiczną, jaką jest jakość życia mieszkańców, coraz więcej miejsca w literaturze ekonomicznej poświęca się tej tematyce. Warto przede wszystkim zwrócić uwagę na prace Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową⁴ czy też Instytutu Spraw Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie⁵. W tym kontekście, a także ze względu na rosnącą konkurencję międzyregionalną, kwestie związane z organizacją i zarządzaniem usługami publicznymi będą coraz większe zainteresowanie w świecie nauki oraz praktyki.

Zwiększenie skuteczności działania jednostek samorządowych w realizacji usług publicznych wymaga przede wszystkim wyposażenia ich w niezbędne narzędzia o charakterze organizacyjnym i finansowym. Dlatego tak ważne jest, aby każdemu działaniu podejmowanemu przez samorząd terytorialny towarzyszyło gruntowne zastanowienie się nad jego celowością i społeczną użytecznością. Niewątpliwie przydatne są w tym celu strategie i programy opracowywane przez władze. Strategiczne podejście do planowania rozwoju jest wymogiem efektywnego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego. W powiecie goleniowskim opracowano strategię rozwoju i powiązany z nią Wieloletni Program Inwestycyjny. Były one kluczowymi aktami prawa miejscowego, wyznaczającymi kierunki rozwoju powiatu. W roku 2009 ustawa o finansach publicznych nałożyła obowiązek stworzenia nowego dokumentu – Wieloletniej Prognozy Finansowej (WPF). W założeniu ustawodawcy dokument ten ma kształtować politykę finansową jednostek samorządu terytorialnego w dłuższej niż

⁴ Zob. J. Duda, A. Jeżowski, W. Misiąg, B. Nowak, J. Szlachta, J. Zaleski, *Mierzenie ilości i jakości usług publicznych jako element programu rozwoju instytucjonalnego*, Wydawnictwo Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, Warszawa 2004.

⁵ Zob. A. Noworól, *Jakość życia a procesy zarządzania rozwojem i funkcjonowaniem organizacji publicznych*, Wydawnictwo Instytutu Spraw Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Kraków 2010.

dotychczas perspektywie finansowej⁶. Ustawa wymusza na organach samorządowych tworzenie dokumentów finansowych o charakterze strategicznym, które wyznaczać mają ramy finansowe funkcjonowania jednostki samorządowej, w tym określić źródła finansowania usług publicznych. Ustawodawca wychodził z założenia, iż uchwalenie WPF pozwoli samorządom bardziej racjonalnie gospodarować środkami, wprowadzi zdecydowanie większą przejrzystość w finansach publicznych szczebla samorządowego, przyczyni się do większej dyscypliny finansowej, pomoże samorządom w bardziej ostrożnym podejściu do wydatków publicznych, a dodatkowo wprowadzi zasady promowane przez Unię Europejską. Od dawna bowiem na forum Unii Europejskiej toczy się dyskusja zmierzająca do określenia słabych stron systemu usług publicznych w Europie, jak również zakresu niezbędnych działań, które przyniosą najwięcej korzyści dla bardziej efektywnego realizowania całego systemu usług publicznych⁷. Szczególne znaczenie wydają się mieć postulaty dotyczące promocji dobrych praktyk z zakresu usług publicznych, które pozwoliłyby na wzmocnienie służb o charakterze publicznym, odpowiedzialnych za realizację tych usług.

Usługi publiczne tworzą liczną grupę zróżnicowanych działań i przedsięwzięć. Jest nią każda czynność administracji publicznej związana z dostarczeniem mieszkańcom określonego dobra, np. wydawania dowodów osobistych, utrzymania nawierzchni dróg (bieżące remonty), odśnieżania dróg, dostarczania wody wodociągami, dostarczania wody beczkownikami, edukacji, kultury, bezpieczeństwa itp.⁸ Usługi publiczne obejmują dobra materialne lub niematerialne, których dostarczenie – z przyczyn głównie ekonomicznych – nie może być zagwarantowane w obrocie cywilnoprawnym oraz w odniesieniu do których, nie można z założenia wykluczyć kogokolwiek z prawa korzystania z nich⁹.

Przystępując do opracowywania nowego modelu finansowania usług publicznych w powiecie goleniowskim, władze samorządowe zdecydowały o potrzebie przeprowadzenia wnikliwych analiz, obejmujących swym zasięgiem:

⁶ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (DzU 2009, nr 157, poz. 1240).

⁷ Więcej: *Komunikat Komisji Do Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów*, Biała księga nt. usług użyteczności publicznej, COM(2004) 374 final, Bruksela 2004.

⁸ W. Wańkiewicz, *Wskaźniki realizacji usług publicznych, Program rozwoju instytucjonalnego*, MSWiA, Warszawa 2004, s. 2.

⁹ D. Kijowski, W. Misiąg, S. Prutis, M. Stec, J. Szlachta, J. Zaleski, *Wprowadzenie do programu rozwoju instytucjonalnego*, IBnGR, Warszawa 2004, s. 46.

finanse powiatu, ocenę jego dotychczasowej działalności oraz ewaluację strategii rozwoju. Sprawne działanie Starostwa Powiatowego w Goleniowie w warunkach gospodarki rynkowej wymaga zwiększenia potencjału jednostki w zakresie prowadzenia polityki budżetowej i administracyjnej, a także wzmocnienie działań zmierzających do realizacji strategicznych programów, w tym przede wszystkim związanych z realizacją usług publicznych¹⁰. Poznanie opinii mieszkańców odnośnie do realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Goleniowskiego na lata 2008–2013 pozwoliło na krytyczne odniesienie się do jej zapisów, wskazanie problemów najistotniejszych z punktu widzenia mieszkańców, umożliwienie ujęcia w WPF tych celów i projektów realizacyjnych, które są najbardziej pożądane społecznie.

Podstawowym obowiązkiem samorządu powiatowego jest tworzenie warunków dla długotrwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. W ujęciu lokalnym proces ten kształtowany jest w oparciu o działania z zakresu zarządzania publicznego. Zarządzanie powiatem jest zjawiskiem złożonym, na które składają się m.in.: analiza, planowanie, wyznaczanie obszarów działania, określanie celów i kierunków działań publicznych, w tym usług, ale także kontrola stopnia realizacji wcześniej podjętych działań. Tworzenie strategii rozwoju w połączeniu z planowaniem wieloletnim w zakresie finansów publicznych jest sposobem osiągnięcia wyznaczonych przez samorząd powiatowy celów. Dla mieszkańców i organizacji społecznych strategia jest podstawą dla oceny skuteczności działań podejmowanych przez samorząd, a dla potencjalnych partnerów zewnętrznych – wyrazem determinacji jednostki w dążeniu do osiągnięcia założonych celów.

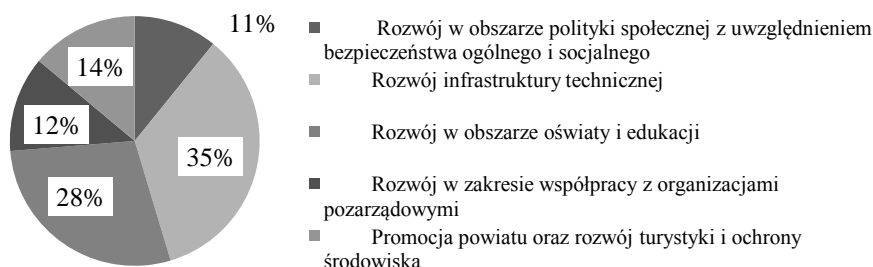
Jeden z zapisów goleniowskiej strategii wskazuje, iż jest ona „wyrazem woli wspólnego budowania, lepszego i bardziej funkcjonalnego, lokalnego środowiska życia poprzez rozwiązywanie problemów dnia codziennego i tworzenie nowej jakości tego środowiska”¹¹. Stąd przygotowana w 2008 roku Strategia Rozwoju Powiatu Goleniowskiego zakładała realizację pięciu celów strategicznych:

¹⁰ A. Malkowski, *Raport z ilościowych i jakościowych badań ankietowych dotyczących opinii społecznych na temat realizacji działań Strategii Rozwoju Powiatu Goleniowskiego na lata 2008–2013*, Goleniów 2012, s. 3, www.wpf-powiatgoleniowski.pl, 14.01.2012.

¹¹ *Strategia Rozwoju Powiatu Goleniowskiego na lata 2008–2013*, Starostwo Powiatowe w Goleniowie, Goleniów 2008.

- rozwój w obszarze polityki społecznej z uwzględnieniem bezpieczeństwa ogólnego i socjalnego;
- rozwój infrastruktury technicznej;
- rozwój w obszarze oświaty i edukacji;
- rozwój w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- promocja powiatu oraz rozwój turystyki i ochrony środowiska.

Niezbędne stało się uzyskanie informacji od mieszkańców powiatu goleniowskiego na temat tego, który z celów strategii jest według nich realizowany najefektywniej (rys. 1).

Rys. 1. Cele strategiczne realizowane najefektywniej w ciągu ostatnich trzech lat w opinii mieszkańców powiatu goleniowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Według wskazań respondentów, na przestrzeni ostatnich trzech lat najbardziej efektywnie realizowany był **cel II – Rozwój infrastruktury technicznej**. Odpowiedziało tak 35% badanych mieszkańców powiatu. Drugie miejsce pod względem efektywności realizacji w opinii ankietowanych zajął **cel III – Rozwój w obszarze oświaty i edukacji**. Mieszkańcy powiatu uznali, że najmniej efektywnie realizowano **cel I – Rozwój w obszarze polityki społecznej z uwzględnieniem bezpieczeństwa ogólnego i socjalnego**.

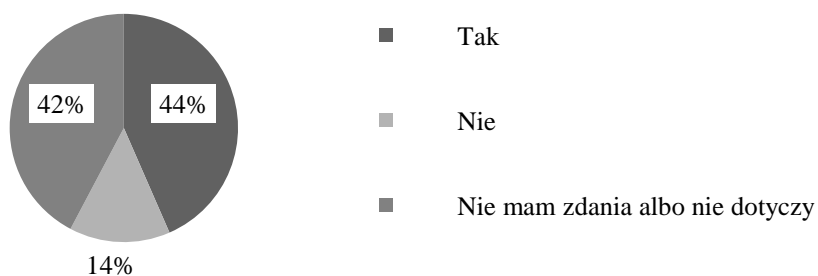
Opinie na temat aktualności poruszonych w strategii problemów były skrajnie różne. Tylko 26% ankietowanych wskazało, iż dotychczasowa strategia uwzględnia najistotniejsze problemy lokalne. Innego zdania było 27% badanych. Sugeruje to, iż przystępując do prac nad ewaluacją obecnej oraz tworzeniem przyszłej strategii, warto zastanowić się, jakie nowe problemy są istotne

dla mieszkańców powiatu goleniowskiego. Próba dokonania tego w ramach opisywanego badania nie do końca się udała. Co prawda poproszono respondentów o wskazanie ewentualnych nowych obszarów, które można by uwzględnić w strategii, jednocześnie analiza tych odpowiedzi wskazała, iż wszystkie one mieszczą się w zapisach strategii obecnie realizowanej. Wśród najczęściej wskazywanych problemów należy wymienić:

- zły stan dróg i infrastruktury drogowej;
- bezrobocie;
- brak poczucia bezpieczeństwa.

Wszystkie te problemy związane są z usługami publicznymi i zostały ujęte w strategii, a poprzez określone działania rozwiązywane są na terenie powiatu. Jednak pojawienie się ich w odpowiedziach ankietowanych sugeruje, że należą do grupy spraw niezwykle istotnych dla społeczeństwa. W kolejnych latach realizacji strategii warto więc zwrócić szczególną uwagę na te zagadnienia.

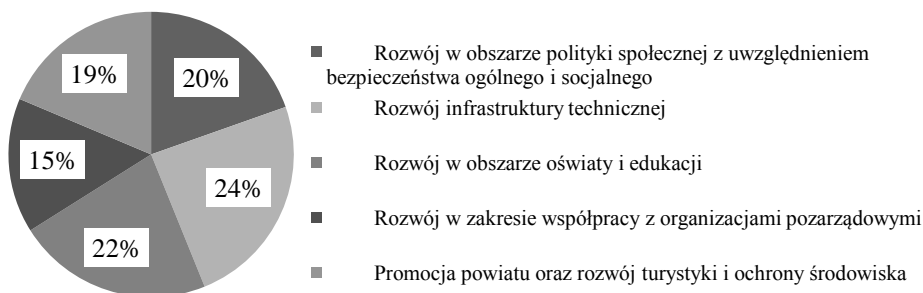
Realizacja wszystkich celów strategii miała pozwolić na urzeczywistnienie wizji rozwoju powiatu. W roku 2008 założono, że w roku 2013 powiat goleniowski będzie nowoczesnym i bezpiecznym miejscem, w którym mieszkańcy zaspokoją swoje potrzeby oraz będą mogli rozwijać aspiracje zawodowe i intelektualne, uzdolnienia, a także dbać o zdrowie i rozwój fizyczny. Po upływie 3 lat realizacji strategii zwrócono się do mieszkańców z pytaniem, czy realizacja jej celów pozwoli na osiągnięcie założonego poziomu rozwoju (rys. 2).

Rys. 2. Odpowiedzi mieszkańców powiatu goleniowskiego na temat tego, czy realizacja wszystkich wymienionych celów strategicznych pozwoli osiągnąć zamierzone efekty

Źródło: jak pod rys. 1.

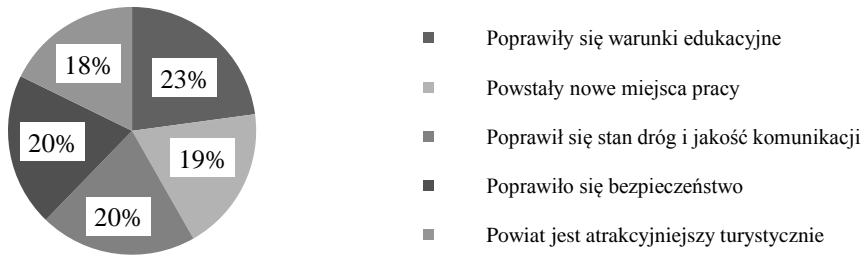
Analiza odpowiedzi wskazała, że mieszkańcy powiatu wierzą, iż realizacja wszystkich zapisanych w projekcie celów może przyczynić się do urzeczywistnienia przyjętej wizji. Tylko 14% respondentów uznało, że realizacja wszystkich celów nie przyczyni się do osiągnięcia założonego poziomu rozwoju. Przeciwnego zdania było aż 44% ankietowanych. Podsumowując badania nad oceną poziomu realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Goleniowskiego, zwrócono uwagę na opinie mieszkańców w zakresie oceny i wyboru najistotniejszych celów dla rozwoju powiatu goleniowskiego (rys. 3).

Rys. 3. Cele strategiczne najistotniejsze dla rozwoju powiatu goleniowskiego w opinii jego mieszkańców

Źródło: jak pod rys. 1.

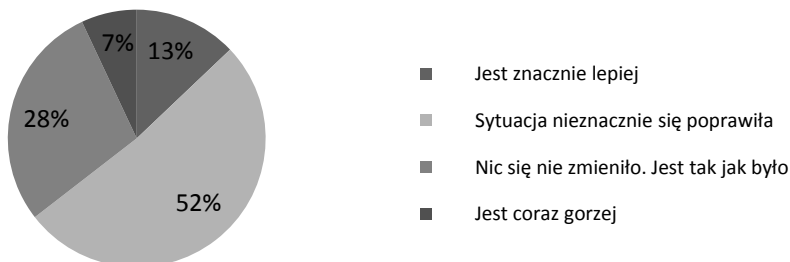
W opinii mieszkańców najistotniejsza dla rozwoju powiatu jest realizacja celu II, zaś drugi co do ważności jest cel III. Badani uznali także, że na przestrzeni trzech ostatnich lat na terenie powiatu goleniowskiego w największym stopniu poprawiły się warunki edukacyjne (rys. 4). Tego zdania było 23% ankietowanych, natomiast 20% badanych wskazało, że istotnej poprawie uległo bezpieczeństwo i poprawiła się jakość komunikacji. Najbardziej krytycznie respondenci odnieśli się do poprawy atrakcyjności turystycznej powiatu.

Rys. 4. Cele strategiczne zrealizowane w powiecie goleniowskim na przestrzeni ostatnich lat w opinii jego mieszkańców

Źródło: jak pod rys. 1.

Istotną informację o nastrojach mieszkańców stanowią udzielone przez nich odpowiedzi na pytanie o ocenę bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej w porównaniu ze stanem z roku 2008. Pozwoliło to na generalną ocenę realizacji strategii (rys. 5).

Rys. 5. Ocena obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu goleniowskiego względem stanu sprzed roku 2008 w opinii jego mieszkańców

Źródło: jak pod rys. 1.

Ponad połowa ankietowanych wskazała, że w porównaniu z rokiem 2008 sytuacja społeczno-gospodarcza powiatu goleniowskiego „nieznacznie się poprawiła”. Aż 13% respondentów było zdania, że jest „znacznie lepiej”, a tylko 7% wskazało, że jest „coraz gorzej”. Dla 28% badanych nic się nie zmieniło w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu goleniowskiego. Wska-

zania respondentów należy uznać za duży sukces, gdyż 65% ankietowanych widzi pozytywne zmiany w rozwoju jednostki, co jest głównym celem strategii. Trzy lata realizacji działań związanych z realizacją zapisów strategii to zbyt krótki okres, aby rozwiązać wszystkie problemy wskazane w dokumencie, a mimo to mieszkańcy już dostrzegają pozytywne efekty jej realizacji. Dobrze to świadczy o determinacji samorządu we wdrażaniu zapisów planu strategicznego i jego efektywności.

Podsumowanie

Stworzenie Społecznego Forum Strategii oraz badania ankietowe umożliwiają samorządowi przekazywanie niezbędnych informacji społecznościom lokalnym i zwrotne otrzymywanie niezbędnych danych dotyczących niezaspokojonych potrzeb społecznych. Pozyskaniu tych informacji, a jednocześnie tworzeniu ich trwałych kanałów na linii samorząd–mieszkańcy służą konsultacje społeczne. Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że dotychczasowe działania samorządu goleniowskiego oceniane są na ogół pozytywnie. W zakresie usług publicznych, w przypadku których samorząd powiatowy jest często jedyną instytucją zapewniającą do nich dostęp, opinie respondentów wskazują, iż działania samorządu oceniane są dobrze. Mieszkańcy powiatu wierzą, że realizacja wszystkich zapisanych w projekcie celów może przyczynić się do urzeczywistnienia przyjętej wizji rozwoju jednostki. Badani uznali także, że na przestrzeni trzech ostatnich lat na terenie powiatu goleniowskiego w największym stopniu poprawiły się warunki edukacyjne. Według respondentów najistotniejsza dla rozwoju powiatu jest realizacja celu II, a drugi co do ważności jest cel III. Ponad połowa ankietowanych wskazała, że w porównaniu z rokiem 2008 sytuacja społeczno-gospodarcza, w której znajduje się powiat goleniowski, „nieznacznie się poprawiła”.

Opinie pozyskane w ramach przeprowadzonych badań wskazują jednoznacznie, że mieszkańcy powiatu cenią sobie możliwość wypowiedzenia się o polityce prowadzonej przez samorząd goleniowski. Postawa władz tej jednostki daje nadzieję, że głos ten będzie wysłuchany, a krytyczne uwagi posłużą dyskusji nad skutecznością podejmowanych działań.

**THE REALIZATION OF PUBLIC SERVICES THE ELEMENT
OF STRATEGY OF LOCAL DEVELOPMENT ON EXAMPLE
OF GOLENIOWSKI DISTRICT**

Summary

The article concerns the opinion of realization Strategy of Development the goieniowski district. This district is strongly economically developed. The realization of project aiming to study of Manyyears' Financial Prognosis permitted to examine occupants' opinion about workings local masterhips. The article was based on empirical investigations conducted in 2011 year on terrain the goieniowski district.

Translated by Arkadiusz Malkowski